

2023/2104(INL)

22.1.2024

FÖRSLAG TILL BETÄNKANDE

om ett permanent system för tilldelningen av platser i Europaparlamentet
(2023/2104(INL))

Utskottet för konstitutionella frågor

Medföredragande: Ana Collado Jiménez, Niklas Nienäß

INNEHÅLL

	Sida
FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS LAGSTIFTNINGSRESOLUTION.....	3
BILAGA TILL FÖRSLAGET TILL LAGSTIFTNINGSRESOLUTION.....	9

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS LAGSTIFTNINGSRESOLUTION

om ett permanent system för tilldelningen av platser i Europaparlamentet (2023/2104(INL) – (2023/2104(INL))(NLE))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av artikel 14.2 i fördraget om Europeiska unionen,
- med beaktande av artikel 106a.1 i fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen,
- med beaktande av sin resolution av den 7 februari 2018 om Europaparlamentets sammansättning (2017/2054(INL) – 2017/0900(NLE)),
- med beaktande av sina lagstiftningsresolutioner av den 15 juni 2023 om Europaparlamentets sammansättning och av den 13 september 2023 om utkastet till Europeiska rådets beslut om Europaparlamentets sammansättning (00013/2023 – C9-0319/2023 – 2023/0900(NLE)),
- med beaktande av Europeiska rådets beslut (EU) 2023/2061 av den 22 september 2023 om Europaparlamentets sammansättning,
- med beaktande av sin lagstiftningsresolution av den 3 maj 2022 om förslaget till rådets förordning om allmänna direkta val av ledamöter av Europaparlamentet och om upphävande av rådets beslut (76/787/ECSC, EEG, Euratom) och den akt om allmänna direkta val av ledamöter av Europaparlamentet som utgör en bilaga till det beslutet (resolution av den 3 maj 2022 om reformen av vallagen i Europeiska unionen),
- med beaktande av Venedigkommissionens (Europarådet) uppförandekod i valfrågor,
- med beaktande av artiklarna 46, 54 och 90 i arbetsordningen,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för konstitutionella frågor (A9-0000/2024), och av följande skäl:
  - A. Europaparlamentet är den enda unionsinstitution där medborgarna är direkt företrädade. Medborgarnas välgrundade förväntningar på att företrädas på ett rättvist sätt i denna institution är en fråga om demokratisk legitimitet.
  - B. I artikel 14.2 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget) anges att Europaparlamentet ska vara sammansatt av företrädare för unionens medborgare.
  - C. I artikel 14.2 fastställs ett särskilt lagstiftningsförfarande för antagandet av beslutet om parlamentets sammansättning. Parlamentet har initiativrätt när det gäller förslag om Europaparlamentets sammansättning, medan Europeiska rådet beslutar med enhällighet och efter parlamentets godkännande. Institutionerna har ännu inte kommit överens om exakt hur detta särskilda lagstiftningsförfarande ska tillämpas.

- D. Europaparlamentets sammansättning måste respektera de kriterier som fastställs i artikel 14.2 första stycket i EU-fördraget, det vill säga att antalet företrädare för unionens medborgare inte får överstiga 750, plus ordföranden, att medborgarna ska företrädas med degressiv proportionalitet, med minst sex ledamöter per medlemsstat, och att ingen medlemsstat får tilldelas fler än 96 platser.
- E. Grunden för beräkningen av antalet platser per medlemsstat ska bygga på uppgifter från Eurostat om respektive medlemsstats stadigvarande bosatta i enlighet med en metod som fastställts genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1260/2013. Beräkningen omfattar rörliga EU-medborgare.
- F. Europeiska rådet har upprepade gånger begärt att parlamentet ska föreslå en objektiv, rättvis, hållbar och transparent metod för fördelningen av platserna i Europaparlamentet. Trots att parlamentet behandlat frågan har det hittills inte lagt fram något förslag till en sådan fördelningsmetod. En ny uppmaning har riktats till parlamentet om att lägga fram ett förslag i och med att det i Europeiska rådets beslut (EU) 2023/2061 av den 22 september 2023 om Europaparlamentets sammansättning fastställs att Europaparlamentet, före utgången av 2026 och innan förslaget om dess sammansättning läggs fram, bör föreslå en objektiv, rättvis, hållbar och transparent metod för fördelning av platser som genomför principen om degressiv proportionalitet, utan att det påverkar institutionernas befogenheter enligt fördragen. I Europeiska rådets beslut anges vidare att en sådan metod, med beaktande av effekterna av möjlig framtida utveckling, bör säkerställa ett hållbart högsta antal ledamöter av Europaparlamentet.
- G. Genom Europeiska rådets beslut (EU) 2023/2061 av den 22 september 2023 om Europaparlamentets sammansättning för valperioden 2024–2029 ökas parlamentets storlek från 705 till 720 ledamöter. I fördraget fastställs för närvarande en övre gräns på 751 ledamöter. Den nuvarande lösning som används för att undvika att enskilda medlemsstater förlorar platser genom att utnyttja den återstående platsreserven till dess att den övre gränsen uppnås är inte hållbar, och den bidrar inte heller till en rättvisare fördelning av platserna. Denna situation visar tydligt på behovet av en överenskommelse om en objektiv, rättvis, hållbar och transparent metod för fördelning av platser.
- H. Genom tillämpning av artikel 14.2 i EU-fördraget har parlamentet föreslagit, och Europeiska rådet godkänt, att följande principer ska respekteras:
- Det totala antalet platser i Europaparlamentet får inte överstiga 750, plus ordföranden.
  - Tilldelningen av platser till medlemsstaterna ska vara degressivt proportionell med minst sex platser och högst 96 platser per medlemsstat, samtidigt som storleken på medlemsstaternas respektive befolkningar ska återspeglas så nära som möjligt.
  - Degressiv proportionalitet ska definieras på följande sätt: Förhållandet mellan befolkningsstorlek och antalet platser för varje medlemsstat, före avrundning till närmaste heltal, ska variera beroende på deras respektive befolkningsstorlek, så att varje ledamot i Europaparlamentet från en medlemsstat med större befolkningsstorlek företräder fler medborgare än en ledamot i Europaparlamentet från en medlemsstat med mindre befolkningsstorlek, och omvänt att ju större befolkningsstorlek en medlemsstat har, desto fler platser i Europaparlamentet har den rätt till.

- Vid tilldelningen av platser i Europaparlamentet ska befolkningsutvecklingen i medlemsstaterna beaktas.
- I. Utöver dessa principer bör en framtida metod för fördelning av platser vara objektiv och transparent när det gäller tillämpningen av förfarandet och de uppgifter som används, rättvis i händelse av samma antal röster och hållbar med avseende på dess tillämpning oberoende av variationerna i medlemsstaternas befolkning, antalet medlemsstater och det totala antalet platser i Europaparlamentet.
- J. Fördelningsmetoden måste vara tillräckligt flexibel för att ta hänsyn till framtida EU-utvidgningar och eventuella ändringar av tillämplig unionsrätt, särskilt fördragen eller EU:s vallag.
  1. Europaparlamentet understryker att ett beslut om Europaparlamentets sammansättning är en förutsättning för att val till Europaparlamentet ska kunna anordnas. Parlamentet betonar att sådana val, i linje med Venedigkommissionens riktlinjer, bör vara fria, allmänna, rättvisa, direkta och hemliga.
  2. Europaparlamentet välkomnar att Europeiska rådets beslut (EU) 2023/2061 ger parlamentet i uppdrag att föreslå en objektiv, rättvis, hållbar och transparent metod för fördelning av platser som genomför principen om degressiv proportionalitet, utan att det påverkar institutionernas befogenheter enligt fördragen.
  3. Europaparlamentet påpekar att de fördragsstadgade kraven i kombination med den politiska verkligheten har lett till att ad hoc-överenskommelser om Europaparlamentets sammansättning förhandlats fram för varje valperiod. Parlamentet konstaterar att skälet till politiseringen är varje medlemsstats mål att minimera förlusten av platser och maximera ökningen i antalet platser i absoluta eller relativa tal. Parlamentet betonar att man i de två senaste besluten om fördelning av platser tilldelade platser som blivit tillgängliga efter Förenade kungarikets utträde ur EU. Parlamentet betonar att denna strategi inte är långsiktigt hållbar med tanke på fördragsbegränsningen om högst 751 platser och de potentiellt snedvridande effekterna av politiska lösningar, vilket gör det svårare att nå överenskommelser om en rättvis fördelning i framtiden.
  4. Europaparlamentet understryker att en metod för fördelning av platser har stor potential att i framtiden ligga till grund för ett permanent system för tilldelningen av platser i Europaparlamentet på ett objektivt, rättvist, hållbart och transparent sätt.
  5. Europaparlamentet betonar att man vid valet av den lämpligaste formeln måste prioritera objektiva och evidensbaserade kriterier. Parlamentet anser vidare att ändringar av de relevanta fördragsbestämmelserna är tänkbara.
  6. Europaparlamentet är fast övertygat om att råd från experter i fråga om ett permanent system för tilldelningen av platser finns att tillgå utan problem. Parlamentet betonar att det med tanke på den rådande politiska verkligheten är av avgörande betydelse att hitta det lämpligaste systemet, under det att anpassningar och alternativ övervägs.

Principer och kriterier för tilldelningen av platser i Europaparlamentet

7. Europaparlamentet konstaterar att det i artikel 14.2 i fördraget om Europeiska unionen

fastställs ett antal numeriska kriterier för tilldelningen av platser mellan medlemsstaterna, genom att det fastställs minimi- och maximigränser för antalet tilldelade platser och genom att det totala antalet ledamöter fastställs. Parlamentet noterar vidare att det i fördraget också anges att platserna ska tilldelas med degressiv proportionalitet. Parlamentet understryker att varje formel måste uppfylla dessa kriterier.

8. Europaparlamentet understryker att den metod som väljs bör vara transparent. Parlamentet stöder därför fortsatt användningen av – allmänt tillgängliga – uppgifter från Eurostat som den officiella källan till den befolkningsmängd som ligger till grund för beräkningarna. Parlamentet stöder till fullo att samma uppgifter om befolkningsmängden används som grund för beräkningarna av Europaparlamentets sammansättning och kvalificerad majoritet i rådet.
9. Europaparlamentet påpekar att den metod som väljs bör vara fullt begriplig, så att man undviker en komplexitetsnivå som medborgarna inte kan greppa.
10. Europaparlamentet noterar att degressiv proportionalitet bedöms på grundval av representationen av medborgarna i respektive medlemsstat, dvs. förhållandet mellan en medlemsstats befolkning och dess antal platser före avrundning. Parlamentet konstaterar att degressiv proportionalitet innebär att nämnda förhållande varierar mellan de olika medlemsstaterna. Parlamentet noterar vidare att ju större befolkningen är, desto fler platser har respektive medlemsstat rätt till, samtidigt som förhållandet mellan befolkningen och antalet ledamöter också ökar. Parlamentet noterar, och godtar, att degressiv proportionalitet innebär en underrepresentation av medborgare från medlemsstater med större befolkningsstorlek och en överrepresentation av medborgare i medlemsstater med mindre befolkningsstorlek. Parlamentet anser att denna princip är motiverad med tanke på EU:s nuvarande institutionella ram.
11. Europaparlamentet anser att ett permanent formelbaserat system måste vara hållbart och därför tillräckligt flexibelt för att ta hänsyn till förändringar i befolkningsmängden, inför framtida utvidgningar och eventuella ändringar av tillämpliga lagbestämmelser, till exempel ändringar av vallagen eller fördragsändringar.
12. Europaparlamentet betonar att en rättvis metod måste inbegripa inslag som innebär att intressena hos medborgarna från samtliga medlemsstater vägs mot varandra, samtidigt som den övergripande balansen i det institutionella systemet enligt fördragen respekteras när det gäller de indirekta beslutsbefogenheterna för unionsmedborgarna, som företräds av ledamöterna av Europaparlamentet, i Europaparlamentet, och av sina respektive regeringar i rådet.

Att välja det lämpligaste systemet

13. Europaparlamentet konstaterar att definitionen av degressiv proportionalitet, som erkänns av Europaparlamentet¹ och Europeiska rådet², inte innebär en särskild metod

---

¹ Lagstiftningsresolutionerna av den 15 juni 2023 om Europaparlamentets sammansättning och av den 13 september 2023 om utkastet till Europeiska rådets beslut om Europaparlamentets sammansättning (00013/2023 – C9-0319/2023 – 2023/0900(NLE)).

² Europeiska rådets beslut (EU) 2023/2061 av den 22 september 2023 om Europaparlamentets sammansättning.

för fördelning av platser i Europaparlamentet, utan att det matematiskt sett finns ett oändligt antal alternativ att välja mellan.

14. Europaparlamentet påpekar att det sedan tidigare föreligger ett stort antal³ rekommendationer gällande formeln.
15. Europaparlamentet konstaterar att tidigare rekommendationer om tilldelningen av platser omfattat flera delar. Parlamentet noterar att dessa inbegripit ett fast basantal platser för samtliga medlemsstater och en tilldelning av återstående platser i förhållande till respektive befolkningsmängd med ett tak på 96 platser. Parlamentet betonar att dessa rekommendationer, såsom den så kallade Cambridgekompromissen, under vissa omständigheter har kritiserats för att inte respektera de fördragsstadgade kriterierna, till exempel degressiv proportionalitet.
16. Europaparlamentet noterar vidare att Cambridgekompromissen har kritiserats för att ha åsidosatt medborgarnas intressen i medelstora medlemsstater, vilket har lett till att dessa länder förlorat platser. Parlamentet påminner om att det, för att motverka denna tendens inom Cambridgekompromissen, behövs en omfattande reform av den mekanism för omröstning med kvalificerad majoritet som i nuläget tillämpas i rådet. Parlamentet beklagar att dessa reformer aldrig genomförts, detta på grund av stora politiska hinder, till exempel i form av fördragsändringar.
17. Europaparlamentet betonar att den metod som väljs måste innebära att fördelarna med de redan välkända formlerna bevaras, samtidigt som nackdelarna med dem minimeras. Parlamentet påpekar att tanken om ett basantal platser i systemet för tilldelningen av platser kan användas för att säkerställa en demokratisk representation av medborgarna från mindre medlemsstater, medan de proportionella inslagen säkerställer att ju större en medlemsstats befolkning är, desto större blir antalet platser som tilldelas medlemsstaten i fråga. Parlamentet betonar att platser som tilldelas i proportion till kvadratroten av medlemsstaternas befolkning bidrar till att säkerställa att degressiv proportionalitet upprätthålls och att medborgarna i små och medelstora medlemsstater företräds demokratiskt. Parlamentet anser att en kombination av dessa inslag skulle kunna omvandlas till en matematisk formel och användas som grund för det lämpligaste tilldelningssystemet. Parlamentet anser att ett sådant tilldelningssystem bör föreslås och antas i form av ett politiskt beslut.
18. Europaparlamentet föreslår att det nya systemet för tilldelningen av platser tillämpas för fördelningen av platser mellan medlemsstaterna från och med den valperiod som följer på nästa valperiod efter antagandet av denna resolution.
19. Europaparlamentet anser att systemet för tilldelningen av platser kommer att göra det lättare för Europaparlamentet att snabbt anta sitt förslag till Europeiska rådet om Europaparlamentets sammansättning. Parlamentet beslutar att låta detta system för tilldelningen av platser ligga till grund för sitt förslag till Europeiska rådet. Parlamentet påpekar att parlamentets godkännande krävs för Europeiska rådets beslut om Europaparlamentets sammansättning. Parlamentet beslutar vidare att inte godkänna Europeiska rådets beslut ifall beslutet avviker från den fördelning som följer av

---

³ Bland dessa formler ingår Cambridgekompromissen, Powermetoden, den paraboliska metoden, d'Hondts metod, metoden 0,5 DPL och FPS-metoden.

tillämpningen av det system för tilldelningen av platser som parlamentet föreslagit.

20. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna lagstiftningsresolution och det bifogade förslaget till Europeiska rådet och kommissionen samt till medlemsstaternas parlament och regeringar.

BILAGA TILL FÖRSLAGET TILL LAGSTIFTNINGSRESOLUTION

Förslag till

EUROPEISKA RÅDETS BESLUT

om fastställande av en metod för fördelning av platser för Europaparlamentets sammansättning

EUROPEISKA RÅDET HAR FATTAT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionen, särskilt artikel 14.2,

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen, särskilt artikel 106a.1,

med beaktande av Europaparlamentets förslag¹,

med beaktande av Europaparlamentets godkännande², och

av följande skäl:

- (1) I artikel 14.2 första stycket i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget) fastställs kriterierna för Europaparlamentets sammansättning.
- (2) I artikel 10 i EU-fördraget föreskrivs bland annat att unionens sätt att fungera ska bygga på representativ demokrati, där medborgarna ska företrädas direkt på unionsnivå i Europaparlamentet, och medlemsstaterna ska företrädas i rådet av sina regeringar, vilka själva ska vara demokratiskt ansvariga inför sina nationella parlament eller medborgare.
- (3) Artikel 14.2 i EU-fördraget är därför tillämplig inom ramen för de mer omfattande institutionella bestämmelser som fastställs i fördragen, vilka även inbegriper bestämmelserna om beslutsfattande i rådet.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Vid fördelningen av platser på grundval av medlemsstaternas stadigvarande bosatta ska följande principer iakttas:

- Tilldelningen av platser till medlemsstaterna ska vara degressivt proportionell så att storleken på medlemsstaternas respektive befolkningar återspeglas så nära som möjligt.

---

¹ Förslag antaget den ... (ännu inte offentliggjort i EUT).

² Godkännande av den ... (ännu inte offentliggjort i EUT).

- Degressiv proportionalitet ska definieras på följande sätt: Förhållandet mellan befolkningsstorlek och antalet platser för varje medlemsstat, före avrundning till närmaste heltal, varierar beroende på deras respektive befolkningsstorlek, så att varje ledamot i Europaparlamentet från en medlemsstat med större befolkningsstorlek företräder fler medborgare än en ledamot i Europaparlamentet från en medlemsstat med mindre befolkningsstorlek, och omvänt att ju större befolkningsstorlek en medlemsstat har, desto fler platser i Europaparlamentet har den rätt till.
- Vid tilldelningen av platser i Europaparlamentet ska befolkningsutvecklingen i medlemsstaterna beaktas.

Artikel 2

Den totala befolkningsstorleken i medlemsstaterna ska beräknas av kommissionen (Eurostat) utifrån uppgifter från medlemsstaterna och enligt en metod som fastställts genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1260/2013³.

Artikel 3

1. Antalet företrädare i Europaparlamentet som ska väljas från och med den valperiod som följer på nästa valperiod efter antagandet av detta beslut ska beräknas enligt följande:

[platshållare]

Artikel 4

I tillräckligt god tid före inledningen av den valperiod som följer på nästa valperiod efter antagandet av detta beslut ska Europaparlamentet, i enlighet med artikel 14.2 i EU-fördraget, för Europeiska rådet lägga fram ett förslag till uppdaterad fördelning av platser i Europaparlamentet, beräknad i enlighet med den formel som fastställs i artikel 3.

Artikel 5

Detta beslut träder i kraft dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Utfärdat i ...

På Europeiska rådets vägnar
Ordförande

---

³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1260/2013 av den 20 november 2013 om europeisk befolkningsstatistik (EUT L 330, 10.12.2013, s. 39).